

BÖNGÉSZŐ JÁTÉK 2015-2016

1. FORDULÓ

-olvasmány-

Lázár Ervin: A hazudós Egér

Az Egér az Erdei Kocsmá pultján ült, egy borral telt mogyoróhéjat tartott a kezében, és a csillagokról mesélt.

A kalapját akkor már kicsit félreecsapta, úgy látszik, többször is a mogyoróhéj fenekére nézett, de a csillagokról valóban csodálatos dolgokat tudott.

"Honnan ismerheti ez a csillagokat? - gondolkozott a Róka. - Még ha a Zsiráf mesélne, az csak hagyján, ő sokkal közelebb van a csillagokhoz. De ez a vacak Egér! Hiszen ez a fű közül sem látszik ki." Meg is kérdezte:

- Honnan tudod ilyen pontosan?

- Ne viccelj - mondta csodálkozva az Egér -, te nem hallottál róla, hogy évekig laktam a csillagokban?

- Ezt hallanom kellett volna? - szégyenkezett a Róka, a többiek meg: a Mókus, a Borz, a Nyest, a Menyét, az Őz, a Szarvas és valamennyien, akik ott voltak, kórusban vágta rá, hogy: "Persze, te oktondi, de még mennyire hallanod kellett volna!" A Róka behúzta a farkát, s csöndesen, nehogy a többiek meghallják, megkérdezte a mellette ülő Borztól:

- Kitől kellett volna hallanom?

- Ostoba, hát magától az Egértől - mondta a tudatlanoknak kijáró fitymálással a Borz.

- Aha - morgott a Róka, és összehúzott szemmel, sunyin nézett az Egérre.

Az Egér meg kényelmes pózba vágta magát, mint aki éppen most jött bele a mesélésbe, és éppen azt mondta:

- A csillagokról jut eszembe...

Itt elakadt, mert tekintete kitévedt az ablakon, s meglátta a csillagokat.

- Tyű, az angyalát! - szaladt ki a száján, a hallgatóság meg zsongott-bongott, mesét sürgetően kérdezték:

- Mi jut eszedbe a csillagokról?

- Az jut eszembe - mondta olyan időhúzásféleképpen, jó lassan az Egér, és nem mondott semmit, mert igazából az jutott eszébe, hogy Egérné önagysága, a kedves felesége megint veszekszik majd, hogy ilyen későn megy haza. - Az jut eszembe - mondta még egyszer -, hogy nekem most egy fontos találkozóm van. Rohanok is. - Lepattant a pultról, a Vaddisznónak intett, hogy a nyolc mogyoróhéjbort írja a többi közé; a Vaddisznó volt ugyanis a kocsmáros.

Útközben eszébe jutott, valami ajándékot kellene vinnie a feleségének, hátha akkor nem csap patáliát. Meglátott a bokrok között egy harangvirágot, odavágtatott, letépte, és a hóna alá csapta.

Már indulni akart vissza az útra, amikor nyöszörgést hallott a sűrűből.

"Hát ez meg mi lehet?" - töprengett, s megindult a hang felé. Egyszer csak közvetlenül a lába elől hallja a nyöszörgést, lenéz.

- Nicsak - mondta -, egy farkasverem. - Egyúttal észrevette a Farkast is. Ott kucorgott a verem sarkában, még a sötétben is látszott, hogy folynak a könnyei. Ő nyöszörgött.

- Hát te? Rálépett valaki a lábodra? - kérdezte az Egér.

- Csak gúnyolódj, te gazember - nyögte a Farkas -, most megteheted, amikor így megjártam!

- De hát én igazán nem gúnyolódom - mondta az Egér -, csak éppen nem értem, miért nyöszörögsz. Talán beteg vagy?

- Vak vagy te? - dühöngött a Farkas.

- Ellenkezőleg! Nagyon is jó szemem van. Öt kilométerről meglátom a Szúnyogot esti szürkületben.

- Hát akkor talán engem is látsz most.

- Persze - mondta az Egér -, lemásztál ide, s most nyöszörögsz.

- Lemásztam, lemásztam! Nem vagy eszednél! Majd bolond lennék farkasverembe mászni. Beleestem, kiskomám, beleestem. És most végem - tette hozzá szomorúan, s nekikezdett bömbölni újra.

- Mit ordítasz!? - szólt le bosszús hangon az Egér. - Miért nem mászol ki?

- Innen? - nevetett keserűen a Farkas. - Innen aztán senki nem tudna kimászni. Nézd meg, milyen magas a verem fala!

- Mit nézlek rajta, láttam már többször is - mondta fitymálóan az Egér -, le is mértem, öt méter hosszú az egész. Semmiség.

- Mikor láttad? - kérdezte gyanakodva a Farkas.

- Hát amikor beugrottam megnézni, milyen az alja.

- Beugrottál?

- Világos - mondta az Egér -, különben hogyan néztem volna meg, hogy milyen az alja!

- És hogyan jöttél ki?

- Nevetséges kérdés. Hát kiugrottam.

- Te innen kiugrottál?

- Mint a pinyó! - mondta az Egér. - Igaz, hogy egész életemben sportoltam, kétszer is megnyertem az erdei futóversenyt, neked meg csak arra volt eszed, hogy teletömd a bendőd. De talán neked is sikerül. Javadra szolgál, hogy kicsivel magasabb vagy, mint én.

A Farkas erre vadul ugrálni kezdett, de a veremfal felénél alig jutott magasabbra.

- Állj meg, vándor! - szólt rá az Egér. - Nem ilyen hűbelebalázs módjára kell csinálni. Először is bemelegítésképpen fussál öt kört, aztán amilyen hosszan a verem engedi, fuss neki, és teljes erőből

ugorj egyet. Ha elsőre nem sikerül, pihenj kicsit, és próbáld meg másodszor is. Nekem is csak ötödszörré sikerült.

- Jobb lenne, ha lejönnél és megmutatnád - morgott a Farkas.

- Arra, sajnós, nincs időm, már így is elkéstem - mondta sietve az Egér -, de ha még holnap is itt leszel, lejövök, és megmutatom, hogyan kell. Hát akkor jó éjszakát. Tehát ne felejtse! Ugrás, pihenés, ugrás.

Ezzel elment, de esze ágában sem volt hazamenni. Az egyik fa tövébe húzódott, figyelt a verem felé. Futó léptek zaját hallotta - aha, gondolta, most futja az öt kört. Kicsivel később huppanás, csusszanás, puffanás. Hát ez nem sikerült - szomorkodott az Egér. Harmadszorra aztán a két első lábával elkapta a Farkas a verem peremét. Akkor már semmiség volt kijönni.

"Na lám, csak ugrálni kell - örült az Egér, aztán azonnal bosszankodni kezdett: - Ejnye - mondta magában -, hazudhattam volna azt is, hogy már második ugrásra kijöttem, most majd hetvenkedni fog ez a Farkas, hogy neki harmadszorra sikerült, ami nekem csak ötödszörré."

A Farkas azonban kint volt a veremből.

Az Egér megint a hóna alá csapta a harangvirágot, és elindult hazafelé. De ezen az estén nem kedvezett neki a szerencse, már ami a hazaérkezést illeti, mert az egyik kanyarban, mikor éppen füttyörészni kezdett, fölordított valaki:

- Jaj, de megijedtem!

Az Egér megrémült, beugrott egy lapulevél alá, és onnan kérdezte:

- Kitől ijedtél meg?

- Tőled - válaszolta elcsukló hangon az ismeretlen. Az Egér azonnal előmászott a lapulevél alól, kidüllesztette a mellét.

- Hát azt nem csodálom - mondta -, egyszer egy elefántot is halálra ijesztettem. Eléggé félelmetes külsőm van. Te ki vagy?

- Én vagyok - mondta a Kos, és elővakodott egy galagonyabokor mögül. - És a te külsőd nem is félelmetes, csak azt hittem, hogy a Róka jön. Ő szokott így füttyörészni.

Az Egeret lehangolta, hogy a Kos nem találja félelmetesnek a külsejét, s csak a jó modor kedvéért kérdezte meg:

- Miért félsz a Rókától?

- Mert meg akart verni. Már egy hete bujkálok előle - szepegte a Kos. - Te is tudod, hogy milyen erős, és milyen veszedelmes fogsora van.

- Hát amit a fogáról mondtál, az igaz, bár az ő fogai feleannyit sem érnek, mint az enyéme - mondta az Egér, és a mutatójára körmével megpöngette hegyes fogait -, de hogy erős, hm, nevetséges. Én sokkal kisebb vagyok, de a múltkor úgy meghupáltam, hogy azóta messze elkerül.

- Mit csináltál vele?

- Nem érted?! Meghupáltam.

- Az mit jelent? - kérdezte ijedten a Kos.

- Hát azt, hogy megvertem.

- Te a Rókát?!

- Én hát! Mit csodálkozol ezen? Úgy kezdődött, hogy szemtelenkedett velem a Macska, kénytelen voltam móresra tanítani.

- Mire tanítani?

- Móresra.

- Az mi?

- Hát Kos létedre elég alacsony műveltségű vagy - mérgeződött az Egér. - Az is azt jelenti, hogy megvertem, és nehogy megkérdedz csodálkozó pofával, hogy "te a Macskát?", igenis, én a Macskát. És amikor már éppen hordta az irháját, azaz hogy látom, ezt se érted, szóval, amikor már menekült, kitéptem emlékül a bajuszából két szálát. Éppen a kalapom mellé akartam tűzni, amikor odajött a Róka, és azt mondta: "Ide a bajuszt!" - és már kapta is ki a kezemből. Fölugrottam, és két akkora pofont adtam neki, hogy még én is hallottam, hogy cseng tőle a füle.

- Te is hallottad? - szólt közbe a Kos.

- Világos - mondta az Egér -, a jobb füle mélyen, a bal magasan csengett, és utána még fültövön is pöcköltem. Te még olyat nem láttál, hogy futott! Ámbár a te helyedben csak másodszor adnám neki a pofont, először oldalbaöklelném ezekkel a rémületes szarvakkal.

- Jaj, hol látsz rémületes szarvakat? - riadt meg a Kos.

- A fejedben - mondta az Egér. - Mutasd csak!

A Kosnak egészen a földig kellett hajolnia, hogy az Egér megtapogathassa a szarvát.

- Tényleg rémületes? - kérdezte reménykedve.

- Mi az hogy! - mondta az Egér. - Olyan szarvad van, mint a bivalynak. Ezzel a szarvval egy regiment rókát is el tudsz kergetni.

- Gondolod? - kérdezte kissé bátrabban a Kos.

Ebben a pillanatban az Egér surranó neszre lett figyelmes. Jó füle volt, azonnal tudta: jön a Róka.

- Na, akkor én rohanok is - mondta -, mert elkésem.

- Maradj még egy kicsit - kérlelte a Kos.

- Nem lehet - mondta futtában az Egér.

- Legalább azt mondd meg, mi lett a Macska két szál bajszával!

- A fiamnak adtam, hegedűhúrnak! - kiabált vissza az Egér, s már el is bújt egy vakondtúrás mögé, mert a Róka kilépett a tisztásra.

- Na végre, megvagy, te pernahajder - mondta a Kosnak -, most aztán majd móresra tanítlak!

- Azaz meghupálsz? - kérdezte hetykén a Kos.

- Így is mondhatjuk - felelte a Róka, és felhúzta a bokszkesztyűjét.

- És ha szabad érdeklődnöm, miért? - kérdezte a Kos.

- Mert különben elfelejtetted, hogy én vagyok a Róka, és tőlem félned kell! Megértettük? - nagyképzűsködött a Róka, és lépett egyet a Kos felé. A Kos se volt rest, nekilendült, oldalba öklelte a meglepett Rókát, és két jókora pofont lekent neki. A Róka elszédült az ütéstől, és egy fának tántorodott.

- Úgy látszik, rosszabb hallásom van, mint az Egérnek - mondta a Kos -, a fülszengésedet nem hallom. És most jól teszed, ha elhordod az irhád, mert ha fültövön is pöcköllek, mint a múltkor az Egér, akkor két hétig nyomod az ágyat.

A Róka villámgyorsan elhordta magát. "Biztos megbolondult ez a Kos - gondolta magában -, miféle Egérről beszél? Biztos azért mert ellenállni, mert megbolondult. Még hogy Egér! Hacsak nem az az Egér bolondította meg, amelyik a csillagokban lakott." A Róka megállt egy pillanatra. Mégis csak lehet ebben valami igazság, ez az Egér talán mégis a csillagokban lakott.

Az Egér közben elégedetten fölkászálódott a vakondtúrás mellől, fölkapta a harangvirágot, s végre baj nélkül hazaért. Még csak az előszobában volt, már hallotta, hogy kiabál a felesége:

- Most kell hazajönni, te egerek szégyene! Rég kihűlt a vacsora, már a mentőknek is telefonáltam, azt hittem, elütött egy elefánt, vagy elkapott a macska.

- Mit kiabálsz - mondta az Egér -, dolgom volt! Meg kellett mentenem a Farkast meg a Kost. Nélkülem elpusztultak volna.

- Hazudsz, hazudsz - kiabált magából kikelve Egérné -, mást se tudsz, csak hazudni! Te vagy a világ leghazudósabb egere!

- Az meglehet - mondta mosolyogva az Egér, és átnyújtotta feleségének a sok vihart látott harangvirágot.